

POSTANOWIENIE

24 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 24 kwietnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa D. O.
przeciwko Redaktorowi Naczelnemu "[...]"
o nakazanie publikacji sprostowania,
na skutek skargi kasacyjnej Redaktora Naczelnego "[...]"
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 4 września 2023 r., VI ACa 626/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanego Redaktora Naczelnego „[...]” od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 4 września 2023 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych

funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia SN z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (zob. postanowienia SN z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/06).

Natomiast skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny,

którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

Zdaniem skarżącego w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj.: „art. 31a ust. 1 prawa prasowego w zakresie rozstrzygnięcia, czy przedmiotem sprostowania są informacje (fakty) nieprawdziwe w ujęciu subiektywnym, tj. zdaniem wnoszącego sprostowanie, czy też informacje (fakty) obiektywnie nieprawdziwe lub nieścisłe.”

Jednocześnie według skarżącego „oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z faktu naruszenia przez Sąd Apelacyjny w Warszawie przepisów postępowania mającego istotny wpływ na wynik sprawy, a to art 235² § 1 pkt. 2 k.p.c. w zw. z art. 39 i 52 prawa prasowego w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 w zw. z art. 382 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. poprzez zaakceptowanie przez Sąd Apelacyjny całkowicie bezpodstawnego pominięcia przez Sąd I instancji wniosków dowodowych pozwanego, co uniemożliwiło dokonanie przez Sąd ustalenia, czy sprostowanie powoda dotyczyło informacji rzeczywiście nieprawdziwych, nieścisłych i odnoszących się do faktów, a tym samym prawidłowe wyrokowanie w niniejszej sprawie, szczególnie wobec faktu, iż sprostowanie powoda polega na prostym zanegowaniu przekazanych w spornym materiale prasowym wiadomości, a nie na ich realnym sprostowaniu.”

Wskazywane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie obecnie nie występują. W najnowszych rozstrzygnięciach Sąd Najwyższy przyjmuje, sprostowanie stanowi szczególny mechanizm prawa prasowego, pozwalający opinii publicznej na zapoznanie się ze stanowiskiem drugiej strony sporu, umożliwiając zainteresowanemu zajęcie własnego stanowiska i przedstawienie swojej wersji wydarzeń oraz zapoznanie z nią opinii publicznej, za pośrednictwem tego samego środka przekazu, w którym ukazały się uprzednio informacje jego dotyczące i wpływające na jego wizerunek. Przyjęcie takiej koncepcji sprostowania sprawia, że przedmiotem procesu sądowego jest przede wszystkim kontrola zasadności

dokonania przez redaktora naczelnego odmowy opublikowania żądanego sprostowania w świetle przesłanek przewidzianych w art. 33 ustawy z dnia 1984 r. - Prawo prasowe. Przedmiotem sprostowania prasowego co do zasady nie jest badanie prawdziwości twierdzeń zainteresowanego, który przedstawia własną wersję zdarzeń, lecz ocena treści sprostowania pod względem rzeczowości, w związku z publikacją oraz pod względem zachowania wymogów formalnych (zob. wyrok SN z 5 października 2022 r., II CSKP 942/22, postanowienie SN z 29 grudnia 2021 r., I CSK 699/21). Redaktor naczelny i odpowiednio sąd mają obowiązek opublikowania każdego sprostowania spełniającego wymogi formalne, chociażby jego prawdziwość była wątpliwa lub fałszywa (zob. wyrok SN z 13 października 2021 r., I CSKP 131/21).

Odnosząc się zaś do sygnalizowanych przez skarżącego powodów oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy uznać, że nie mogą one stanowić o przyjęciu jej do rozpoznania. Podzielić bowiem trzeba pogląd Sądu II instancji, który przyjął, że Sąd I Instancji zasadnie pominął wnioski dowodowe pozwanego zawarte w odpowiedzi na pozew, ponieważ miały one na celu zbadanie prawdziwości twierdzeń powoda zawartych w tekście sprostowania. Sąd Apelacyjny słusznie też zwrócił uwagę na fakt, że pełnomocnik pozwanego nie zgłosił zastrzeżenia co do pominięcia przez Sąd I instancji wniosków dowodowych, a zatem na etapie postępowania przed Sądem II instancji nie mógł on kwestionować tej decyzji Sądu.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[r.g.]

